

Seminarul republican al regizorilor a fost convocat ca urmare a sarcinilor trasate în domeniul ideologiei de către cel de al III-lea Congres al P.M.R.

Partidul nostru duce o activitate continuă și rodnică pentru atragerea celor mai largi mase de muncitori în vederea înlăturării socialismului. Pe baza trainicelor transformări petrecute la noi — transformări sociale, ale relațiilor de producție existente, transformări culturale — a luat naștere și se dezvoltă morala nouă, socialistă. Relații noi, de colaborare tovarășească, vin să înlocuiască vechile relații antagoniste ale societății burgheze. Schimbările pe acest plan reprezintă însă un proces de lungă durată. Iată de ce sarcina centrală pentru oamenii de artă este să contribuie la desfășurarea cât mai rapidă a acestui proces, să-și îndeplinească obligațiile ce le incumbă în vederea dezvoltării conștiinței socialiste a oamenilor muncii.

Recent a apărut *Declarația Consfătuirii de la Moscova*. Acest document este o expresie a voinței colective și a experienței uriașe dobândite în munca lor de partidele comuniste și muncitorești din întreaga lume, în lupta lor pentru îndeplinirea principalului deziderat al zilei de azi: acela de a asigura pacea în lume.

Trăim în prezent epoca destrămării regimului colonial, epoca descompunerii capitalismului, epoca în care noi popoare pășesc pe calea socialismului.

Poporul nostru a adus și aduce o contribuție reală în lupta dintre cele două sisteme, în lupta pentru pace și progres.

Dezvoltarea vertiginoasă a țării noastre sub conducerea partidului, pe calea socialismului, și succesele celorlalte țări socialiste pot servi drept model și altor popoare care luptă pentru pace și libertate.

În aceste împrejurări, educarea comunistă a oamenilor muncii, formarea oamenilor noi în țara noastră, constituie o sarcină de mare răspundere. Datoria oamenilor de litere și de artă este în primul rînd să descopere mlădițele noului. În teatre, regizorii, ca principali animatori, sînt, din acest punct de vedere, cu deosebire răspunzători.

Seminarul și-a propus să realizeze o dezbateră creatoare în jurul unor probleme fundamentale pentru viața și activitatea teatrelor noastre, cum sînt cele privind aprofundarea ideologiei marxist-leniniste în regie și lupta pentru punerea în scenă la un înalt nivel regizoral a dramaturgiei originale contemporane.

Materialele supuse discuțiilor, rod al contribuției active a o seamă de tovarăși din sectoarele de regie și critică, s-au bucurat de apreciere în rîndul participanților, întrucît temele alese au fost orientate spre problemele arzătoare ale regiei noastre de azi.

Seminarul regizorilor a fost un bun prilej pentru schimburi de păreri și discuții. El nu a urmărit să tragă concluzii ultimative și să dea soluții definitive problemelor ce-și găsesc, de altfel, o soluționare atotcuprinzătoare în cadrul concepțiilor partinice despre lume și viață.

Seminarul a fost, de asemenea, un prilej de informare a tinerilor regizori din regiuni, asupra unor spectacole bucureștene, programate însă nu ca spectacole desăvîrșite sau etalon, ci socotite drept creații scenice în măsură să determine un schimb mai viu de păreri cu privire la regia de teatru.

Seminarul a prilejuit pentru prima dată o întîlnire a tuturor regizorilor din țară în jurul chestiunilor de bază ale profesiei lor.

Discuțiile au avut, în general, un caracter serios; acest fapt adus la aprofundarea unor aspecte centrale de creație, punând în lumină preocupările fierbinți, sincere și hotărâte, ale multora dintre regizori, în analiza fenomenului teatral.

Au luat cuvântul tovarăși care au adus contribuții constructive în dezbatere. Printre aceștia se numără: Lucian Giurchescu, Mihai Dimiu, Valeriu Moisescu, Ion Maximilian, Constantin Dinischiotu și alții. Totuși, luările de cuvânt nu au reușit în întregime să se refere la problemele centrale ale activității regizorale, să constituie analize mai adânci ale realizării unor spectacole. Unii vorbitori s-au mărginit la considerații de ordin organizatoric, iar intervențiile lor au avut un caracter tehnicist.

În cursul seminarului au fost făcute o seamă de propuneri care merită să fie reținute și studiate.

Trebuie să se rețină, de exemplu, propunerea care prevede necesitatea schimbului de păreri între regizori. De asemenea, trebuie să se rețină propuneri ca acelea privind îmbunătățirea metodelor de documentare a regizorilor și instaurarea unui climat creator în colectivele teatrale, ambele menite să întărească poziția militantă, partinică, a regizorului în creație.

Creația artistică, la cel mai înalt nivel, nu este cu puțință decît în măsura în care artiștii sînt pătrunși de ideile înaintate ale contemporaneității, dacă ei militează pentru propagarea acestor idei.

În această privință, prima îndatorire a regizorului este să găsească formele cele mai potrivite de colaborare cu autorul, o colaborare care să însemne sprijin reciproc, tovarășesc, pentru o realizare artistică superioară a spectacolului respectiv, — să lupte pentru ca dramaturgia originală să-și dezvolte neconținut patrimoniul.

O a doua datorie a oricărui regizor este de a se situa pe poziția militantă a contemporaneității, cînd pune în scenă un text dramatic. Fără a se avea în vedere acest lucru, spectacolele nu vor da rezultatele așteptate.

Un alt deziderat de care trebuie să fie pătrunși regizorii privește sarcina lor de a realiza un contact viu cu oamenii muncii, cu eroii pieselor și cu cei cărora li se adresează activitatea lor artistică, factor esențial în realizarea unei opere de valoare.

Succesul unui om de artă, succesul activității sale inovatoare, al întregii sale orientări ideologice și artistice, pleacă de la cunoașterea vieții, de la pătrunderea relațiilor noi create prin desființarea proprietății particulare și a exploatarei omului de către om. Este necesar ca regizorul să fie neconținut preocupat de dezvoltarea nivelului său ideologic și politic. Numai astfel va putea el să cîștige capacitatea de a discerne trăsăturile de conținut dominante, tendințele și limitele unei lucrări dramatice, numai astfel va putea să redea rezonanțele cele mai corespunzătoare unui text, pentru ca lucrarea artistică, devenită spectacol, să vibreze în conștiința oamenilor. Pentru a discerne aceste elemente esențiale ale lucrării dramatice pe care o pune în scenă, pentru a putea să desfășoare o activitate convingătoare cu actorii, regizorul trebuie să fie în primul rînd pregătit ideologic. El trebuie să știe să detecteze ceea ce este necorespunzător în conținutul piesei, trebuie să știe să elimine rezolvările formale. El trebuie să reușească să detecteze elementele ideologiei burgheze sau mic-burgheze, sub presiunea cărora este supus în activitatea curentă de creație, ca un fenomen normal al epocii în care ne aflăm. El trebuie să fie sftenicul valoros al actorului, al dramaturgului, al colectivului teatral, în privința orientării ideologice.

În sfârșit, un regizor trebuie să fie un om de o înaltă și multilaterală cultură. El trebuie să fie la curent cu tot ce este nou, să citească, să studieze profund lucrările pe care le montează, să se preocupe ca prin cunoștințele și pregătirea lui, să determine un cadru de desfășurare inspirat acțiunilor pe care le pune în scenă. Este de datoria regizorului să cunoască trăsăturile particulare ale epocii și personajelor, psihologia, intențiile lor morale. Un regizor care nu învață, care nu se perfecționează din punct de vedere ideologic, cultural și artistic, un regizor care nu cunoaște realitățile țării noastre, care nu este la curent cu problemele culturii, ale dezvoltării istorice, care se mulțumește doar cu cunoștințele lui din trecut și nu trăiește legat de viața poporului este în pericol să rămână în urmă din punct de vedere artistic. Capacitățile lui artistice vor rămâne treptat în afara activității creatoare.

Un însemnat scop al seminarului a fost acela de a determina la regizori o poziție mai exigentă, mai partinică, precum și preocuparea necontenită de a-și dezvolta personalitatea artistică, de a-și desăvârși talentul și capacitățile creatoare, de a realiza spectacole mari, de anvergură. Cu toate succesele obținute în timpul din urmă, discuțiile purtate au subliniat că sînt încă puține spectacole care „să facă epocă“, spectacole de mare respirație artistică, deși pentru asemenea realizări există suficiente forțe latente în sectorul nostru regizoral.

Desigur, aici nu se pot da soluții, nu se poate susține teza, după care dacă un regizor a realizat un mare spectacol într-un anumit fel, acest spectacol trebuie să devină model de imitat pentru ceilalți regizori. În cadrul concepției marxist-leniniste despre lume, în cadrul realismului socialist, se pot găsi infinite modalități de rezolvare artistică a spectacolelor.

Este nevoie ca activitatea regizorală să fie punctată de mari și răsunătoare realizări. Unele de acest fel au fost obținute nu numai la București, ci și în țară. Există spectacole cu care ne mîndrim, spectacole rămase memorabile în istoria teatrului țării noastre. Cu toate acestea mai sînt realități de depășit. Întîlnim spectacole bune și spectacole slabe, chiar în cadrul aceluiași colectiv. Și asta nu se datorește lipsei de capacități a regizorilor și oamenilor noștri de teatru. Este mai degrabă rezultatul unui climat prea puțin exigent, prea puțin creator, rămas în urmă față de nevoile culturale, mereu sporite, ale țării noastre. Trebuie să determinăm o efervescentă de creație mult mai puternică în colectivele noastre, să deschidem focul împotriva stagnării, împotriva mediocrității, împotriva spectacolelor neglijente, pentru căutări creatoare, însuflețite de dorința de a sluji marea cauză a educării comuniste a oamenilor muncii, pentru spectacole de mare respirație artistică.

În curînd se împlinesc 40 de ani de la întemeierea partidului. În prima parte a anului, către sfîrșitul stagiunii, va avea loc Decada teatrelor dramatice.

Fiecare colectiv teatral să se gîndească la modul cum va marca, din punct de vedere al realizărilor sale artistice, acest an al patruzecilea de la întemeierea partidului nostru. Este un motiv de mîndrie, o îndatorire artistică, cetățenească, a colectivelor noastre teatrale, ca, în cursul acestui an și în întîmpinarea Decadei teatrelor, ele să-și îmbogățească activitatea cu spectacole la baza cărora să stea piese originale, cu un profund conținut partinic, revoluționar, de actualitate, spectacole de mare anvergură. Acesta va fi răspunsul dat de oamenii de teatru exigențelor sporite, pe care partidul le pune în legătură cu contribuția pe care teatrul nostru poate și trebuie s-o aducă în formarea conștiinței comuniste a oamenilor muncii, în lărgirea orizontului vieții lor spirituale, a întregii lor activități creatoare.